

8. KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

8.1. A környezeti értékelés kidolgozásának folyamata

Polgár Város az érvényben lévő településrendezési tervének felülvizsgálat alapján történő újbóli megfogalmazását határozta el. Ennek keretén belül a 2000. évben elfogadott Településfejlesztési Konceptió, az utolsó módosítással 2013. évben elfogadott Településrendezési terv és Helyi Szabályozási Szabályzat is megújításra, módosításra kerül.

Időközben 2015. évben készült el Polgár Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája, a 2020-ig tartó Unió pályázati ciklusra „fókuszálva”.

A településrendezési eszközöket kiegészítő egyéb tervek (Gazdasági Program 2015-2020. évekre, Környezetvédelmi Program 2009-2015. évekre) és rendeletek is megalkotásra kerültek.

Az előkészítő eljárás folyamán az Önkormányzat a Tervezővel közösen összeállította a Településfejlesztési koncepció tervezetét és a környezeti értékelés tematikáját, melyeket megküldött véleményezésre a törvényben megadott hatóságoknak, államigazgatási szerveknek. A megküldött anyagokra beérkező vélemények a településszerkezeti és szabályozási terv összeállításakor figyelembe lettek véve. Figyelembe lettek véve továbbá azon előzmények, amelyeket a Hajdú-Bihar Megyei Területrendezési Terv Térségi szerkezeti javaslatának módosítását jelentik. Így a tervek összhangban lesznek a településfejlesztési koncepcióval és a településrendezési eszközökkel.

Fentiek megvalósíthatósága érdekében és egyes államigazgatási állásfoglalások igényei alapján készült a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet „az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról” szóló rendelet szerint a környezeti vizsgálaton belüli környezeti értékelés.

8.1.1. Előzmények

Jelen környezeti értékelés Polgár település településrendezési tervének különálló munkarészeként készül. Az felülvizsgált, új településrendezési tervet a város Önkormányzatának Képviselőtestülete azzal a céllal készítteti, hogy a törvényi előírásoknak eleget téve jelen jogszabályi követelményeknek megfelelő településrendezési tervben előírtak alapján a város szabályozott fejlődését, az aktuálissá vált változások megvalósíthatóságát biztosítsa.

A településfejlesztési koncepció és annak elhatározásain alapuló településrendezési terv készítésénél figyelembe lett véve az EU fejlesztéspolitikai kereteivel összhangban a térségi versenyképesség alapfeltételeinek megteremtése, ezen belül környezetvédelmi szempontból a minőségi környezetet biztosító infrastruktúra, a fenntartható fejlődés elve, azaz a csökkenő környezeti terhelést biztosító környezethasználat lehetőségének a megalapozása.

8.1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

A környezeti értékelés összhangban van az elkészült, vagy érvényben lévő településrendezési eszközökkel. Figyelembe veszi a város teljes közigazgatási területére megfogalmazott fejlesztési elképzeléseket tartalmazó fejlesztési koncepciót. A településrendezési terv alátámasztó szakági fejezeteiben a város hosszútávú fejlesztéséhez kapcsolódva előtérbe kerülnek mindazon környezeti megoldások, melyek a fenntartható fejlődést szolgálják. A településrendezési terv részeként készül a környezeti értékelés, mely a jogszabály által előírt államigazgatási szervek előzetesen adott tematikáját, szakmai elvárásait, javaslatait figyelembe veszi.

8.1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv illetve program alakulására

A koncepció főbb elhatározásait, valamint az államigazgatási szervek véleményeit figyelembe véve a teljesség igénye nélkül megfogalmazható fő szempontok:

Polgár városának a város átfogó fejlesztését szolgáló célja, hogy az életfeltételek folyamatos javításával, az intelligens gazdálkodás megvalósításával, a növekedés által létrehozott vagyon hatékony és méltányos elosztásával, a polgárok személyes gyarapodásával tegye nyilvánvalóvá a helyben maradás előnyeit, a helyi közösségek megtartó erejének segítségével.

Ezek elérése érdekében olyan jövőképet vázol, amely megfelelő alapokat biztosít a célkitűzések eléréséhez. Ezek a következők:

Jövőkép a térségi szerepre vonatkozóan

A város a külső gazdasági függőség mellett megszervezi saját önfenntartó rendszerét, amelynek alapjait helyi közösségek adják.

Polgár megtartó erejének erősítése lehetséges, sőt nélkülözhetetlenül szükséges, alapvető fontosságú.

A helyi hagyományára alapozva az erős, lokálpatrióta szellemiségű közösség alakul ki, amely nem csak a helyi gazdasági tevékenység sebezhetőségét csökkenti, hanem a társadalmi gondoskodás szempontjából is meg tud felelni a kihívásoknak.

A helyi erőforrások és a növekedés által létrehozott vagyon intelligensen, hatékonyan és méltányosan kerül felhasználásra és elosztásra. Kiemelt figyelmet fordít a helyi erőforrások – különösen a termőföldekre és azok tulajdonlására, és a humuszvagyon értékére, a vízkészletekre, a biomasszára és a biológiai sokféleségre.

A célok eléréséhez megfogalmazott településfejlesztési elvek

A helyi közösségek támogatása, a közösségek megtartó erejének, és lokálpatrióta szellemiségének erősítése

A helyi mezőgazdasági termelésen és termékfeldolgozáson, mint hagyományon alapuló életvitel lehetőségének biztosítása, a növekedés által létrehozott vagyon hatékony és méltányos elosztásával.

Az elvándorlás csökkentése helyi, és jövedelmező munkahelyek létrehozásával egyre több ember bevezetése a munka világába.

A helyi munkaerő mobilitásának lehetséges legolcsóbb, és környezetkímélő eszközeinek fejlesztése, a kerékpáros közlekedés lehetőségének kiépítése a szomszédos iparvárosba, és a településen belül.

- A migráció csökkentése a városi szolgáltatások fenntartásával, és lehetőség szerinti bővítésével, hatékony védelmi rendszerek kiépítésével (hivatali szolgáltató ügyintézés, egészségügyi ellátás, bölcsőde, óvoda, általános iskola, középiskola, szakképzések, közművelődés, közterköls-művelés, vallásgyakorlás, szociális hálózat, időskori függőséggel kapcsolatos városi szolgáltatások)
- Információs és kommunikációs technikák (IKT) fejlesztése (az e-kormányzat lehetőségeinek kiépítése mellett a lakosság önképzési lehetőségeinek fejlesztése)
- Zöld infrastruktúrák kiépítése, és a fenntartható földhasználat helyi kultúrájának megteremtése, a biológiai környezet és a humusz védelme.

Népességmegtartó gazdasági és társadalmi célkitűzések

- Az ipari feldolgozóüzemek korszerűsítése, a szolgáltatói szektor erősítése, a nagyobb élőmunkaerő szükséglettel járó beruházások számának növelése szükséges. Polgár és térségi környezete gazdaságában hagyományosan kiemelkedő szerepet tölt be a mezőgazdaság.
- A térség felzárkóztatásának kulcseleme lehet Polgár térségi multiplikátor jellegének erősítése elsősorban a nemzetközileg versenyképes, egészséges élelmiszerek előállítására és feldolgozására terén.
- Fel kell készülni a magas minőségű élelmiszeripari feldolgozóipar helyi megtelepedésére, intelligensen környezetbarát alakítására, a minőségi helyi termékek előállításának és kereskedelmének ösztönzésével keresni kell a csatlakozási lehetőségeket az alakuló országos és megyei egy komplex rendszerekhez.
- Fejlesztetni kell a helyi magas minőségű élelmiszertermelés rendszerét, amely a feldolgozóipar nyersanyaga.
- A korábbi években megkezdett és sikeresen végrehajtott programelem, amely a szociálisan leszakadó csoportok felzárkóztatásának segítésére, az esélyegyenlőség javítására szolgáló személyi, tárgyi, infrastrukturális háttérfeltételek biztosítására, illetve a szociális gazdálkodás modellkísérletének beindítására és sikeres folytatására irányul.
- A munkahelyi és iskolai lemorzsolódás csökkentése érdekében olyan közösségi és sportfejlesztésekre van szükség, amely e két célt együttesen kielégítve szolgálja a társadalmi kohéziót. Mindezekkel párhuzamosan a környezeti értékelés során a fő szempont a város környezeti állapotának a legalább szinten-tartása, lehetőség szerinti javítása.

A jelen tervezési szakaszban a közigazgatási területen ötvenhárom helyszínen történik változtatás.

Ez a városrészekre (vagy hozzájuk rendelhető területekre) vonatkozóan az alábbiak szerint alakul:

- „A” városrész: Városközpont → 1 terület
- „B” városrész: Nyugati lakóterület → 13 terület
- „C” városrész: Keleti- északkeleti lakóterület → 7 terület
- „D” városrész: Déli lakó- és iparterületek terület → 16 terület
- „E” városrész: Déli gazdasági funkciójú terület → 2 terület
- „F” városrész: Beépítésre nem szánt mező- és erdőgazdálkodási terület → 15 terület

8.1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés során történő figyelembe vétele, az indokok összefoglalása

A Koncepció és a településrendezési terv készítése során a település vezetésével való konzultációk, valamennyi érdekelt véleményének megkérdezése, szóbeli- és írásos javaslatok összegzése és értékelése után került összeállításra.

A településfejlesztési koncepció és a környezeti értékelés tematikájához több államigazgatási szerv adott vélemény, ugyanakkor több szervezet nem tett észrevételt. A megalapozott államigazgatási javaslatok beépültek a koncepcióba és megjelennek a környezeti értékelés anyagában is.

A vonatkozó magasabb szintű jogszabályok biztosítják a terv széleskörű véleményeztetését.

A vállalkozói, lakossági észrevételezés a településfejlesztési koncepcióba már beépítésre kerültek.

8.1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai, nehézségek, az előrejelzések érvényességi határai, a felmerült bizonytalanságok

A környezeti értékelés készítéséhez felhasználásra került Polgár településrendezési tervének korábbi adatai, az előzetes szakági vizsgálatok anyagai, a településfejlesztési koncepció, forrásadatokat biztosítottak az államigazgatási szervek észrevételei.

8.2. A terv kidolgozásakor vizsgált változatok

8.2.1. A terv fő célja

A környezeti értékelés alapját képező településfejlesztési koncepció alapvető feladata olyan célrendszer kialakítása, amely hosszú távra irányt mutat a város közössége, vezetése számára a településfejlesztéssel kapcsolatos döntések meghozatalában. A településrendezési eszközök révén az önkormányzat irányítani tudja a rentábilis fenntarthatóság és fejlesztés mértékét, irányát és eszközeit, összefoglalja azokat a tájékozási, rendezési elveket, amelyek az állandóan változó környezethez való igazodás során a célok megvalósításához vezetnek.

A településfejlesztési koncepció feladata meghatározni a település jövő képét, a közösség érdekeinek legjobban megfelelő megoldást adni a legfontosabb társadalmi, gazdasági, műszaki, intézményi és környezeti problémák kezelésére.

A környezeti értékelés ezen eszközök egyik alátámasztó munkarésze.

8.2.2. A terv céljainak összefüggése más, a területet érintő koncepciókkal, programokkal

A településrendezési terv részeként készülő környezeti értékelés készítése során figyelembe lettek véve mindazon hatályos magasabb rendű tervek, koncepciók, melyek a településrendezés és a környezeti állapot szempontjából kötelezően figyelembe veendőek.

A terv összhangban van az országos területrendezési tervvel, a megyei területrendezési tervvel sem ellentétes.

8.2.3. A választott módosítások indoka, annak alátámasztó leírása

A tervezett módosítást tartalmazó tervi elhatározások olyan célokat, fejlesztési lehetőségeket tartalmaznak, amely érinti a település bel-, és külterületét, elősegíti a gazdasági potenciál, az életminőség javulását és a hatékonyabb, de kíméletesebb környezethasználat megvalósítását.

A jelen tervi elhatározások, célkitűzések megvalósítása érdekében a későbbiekben bekövetkező engedélyezési és kivitelezési folyamatok nem zárják ki a környezet-, természet-, és örökségvédelmi érdekek további részletesebb érvényesítését!

8.3. A terv megvalósításának környezeti hatásai, azok bemutatása

A környezeti értékelés fontos célja, hogy feltárja a terv céljai közötti összehangoltságot, feltárja az esetleges ellentmondásokat, vizsgálja a célok közötti belső kapcsolatokat. A kapcsolatok feltárásából kimutathatók a célok egymásra hatásának kritikus pontjai, az erősségek, vagy gyengeségek.

8.3.1. Összefüggés magasabb szintű környezet-, és természetvédelmi programokkal

Mivel a vizsgálat kül-, és belterületet érinti, indokoltnak tartjuk az Országos Területrendezési Tervről (OTrT) szóló törvény főbb elemei alapján bemutatni a település érintettségét (országos övezetek, országos terület-felhasználási kategóriák és megyei övezetek vonatkozásában).

A területet nem érinti:

- felszíni vizek vízminőségvédelmi vízgyűjtő terület övezete
- „komplex táj-rehabilitációt igénylő terület övezete”
- „kiemelten fontos érzékeny természeti terület övezete”
- kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezete
- „kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete”
- kiemelt fontosságú honvédelmi terület övezete
- Nem nagyvízi meder övezete

Érinti:

- az „országos ökológiai hálózat övezete”
- az ökológiai hálózat magterület övezete
 - „jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete”
- a felszín alatti vizek állapota szempontjából részben fokozottan, részben érzékeny terület

- a „kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőségvédelmi terület” övezete
- kiemelten fontos érzékeny természeti terület övezete
- az európai szintű Natura 2000 hálózat területei
- országos vízminőség-védelmi terület övezete
- szélsőséges időjárási körülmények között rendszeresen belvízjárta terület
- „kiváló termőhelyi adottságú erdőterület övezete”
- tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete
- világörökség és világörökség várományos terület övezete
- talajértékszám tekintetében a terület talajai 40-50 % körüli termékenységűek

Környezetvédelmi vonatkozású elemek:

- A terület szennyeződés érzékenységi vonatkozásában a 7/2005. (III. 1.) KvVM r. 1. sz. melléklete szerint érzékeny, a nyugati részek egyes részein fokozottan érzékeny vízminőségi kategóriába tartozik.
- A terület levegőkörnyezeti állapota a többször módosított 4/2002. (X. 7.) KvVM r. alapján a 8. (Sajó-völgye) levegőterheltségi zónába tartozik.
- Zajvédelmi szempontból a terület a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM e.r., illetve a 284/2007. (X. 29.) Korm. r. alkalmazása szerinti zajterhelési határértékekkel szabályozott.
- A felszíni vizek befogadói: Tisza, Királyéri főcsatorna, a Bágy-Szandalik, az Epreskert csatorna, az Alsó-selypes és Tiszakeszi csatornák, valamint a Nyugati-főcsatorna.
- A 27/2006. (II. 7.) Korm. rendelet alapján a terület a rendelet 5. § (1) bekezdés aa), bc) és a bd) pontjában foglalt nitrátérzékeny területek (a település közigazgatási területének legalább 10%-ában érintett település) közé tartozik.

Infrastrukturális elemek:

- A település legjelentősebb közútkapcsolatát az M3-as autópálya biztosítja, amely a főváros és a keleti országrész közötti legjelentősebb tranzit út. Az országos és nemzetközi kapcsolatokat a biztosít az M3-asból induló M35-ös autópálya is.
- További kapcsolatokat jelent a 35-ös és 36-os főút. A főút kategóriába tartozó útként kezelendő a 3315-ös út (mint 34-es főút Polgár-Tiszafüred között). Fontosabb összekötő utak még a 3324-es (Polgár-Görbeháza) és a 3501-es (Polgár-Hajdúnánás) út.
- A vasúti kapcsolatokat elviekben továbbra is a Ohat-Pusztakócs – Tiszalök (Görögszállás) 117-es vasútvonal jelentheti, amely kapcsolatot jelent Füzesabony, illetve Nyíregyháza felé.
- A település belterülete vezetékes vízzel, gázzal, elektromos energiával ellátott, bekapcsolt a hulladékgyűjtési rendszerbe, közüzemi szennygyűjtés, elvezetés és tisztítás 100 %-os, a rákövetési arány még 80 % alatti, a csapadékvíz-elvezetés kiépítettsége még hiányos.

8.3.2. Környezeti célok és szempontok figyelembe vétele a tervmódosítás során

A tervmódosítás a területek és terület-felhasználások kijelölésekor messzemenően figyelembe vette a helyi adottságokat és igényeket a lehető legkisebb arányú környezet-, természet-, és földvédelmi érintettség elérése mellett.

A fejlesztési célok jelentős része környezetvédelmi célokat is szolgál (pl.: a tervezett gazdasági övezetek közműfejlesztése, a települési zöldfelületi rendszer, ezen belül az erdőszültség növelése). A szabályozás során az új szabályozási elemek, a hatályban lévő jogszabályok, illetve a környezetvédelmi követelmények betartása a cél.

A tervmódosítás összességében kiemelten tartalmazza:

- a **fenntartható fejlődés** és a jó környezeti állapot megővését biztosító fejlesztéseket,
- a **természeti erőforrásokkal** való racionális gazdálkodást annak érdekében, hogy a települési és **természeti környezet terhelhetősége**, a társadalmi érdekek összhangban maradjanak,
- a terület-felhasználások rövid és hosszú távú célkitűzései összhangban legyenek a települési, a gazdasági beruházói és társadalmi érdekekkel, a területek adottságaival.

8.3.3. A terv céljának környezeti szempontú összefüggései

A tervmódosítás a megcélzott terület-felhasználás feltételeinek való megfelelés mellett alapvetően a beruházói/gazdasági fejlődés előmozdítását, a települési környezet és a környezeti állapotok megőrzését/javítását célozza a településszerkezeti adottságokra alapozva.

A módosítással érintett területek környezetbe való illesztése során megoldandó feladatok és előzetes javaslatok:

- A környezetvédelmi követelmények teljesülése érdekében a szerkezeti és szabályozási tervben kell előírni a beépítés és környezethasználat jellegét, mértékét, ennek megfelelően kell érvényesíteni az elvárható legjobb technika (BAT) követelményeit.
- A fejlesztési területek, különösen a gazdasági, kereskedelmi-szolgáltató célú Gksz, K-tem (temető), K-sp (sportterület) és Lf (falusias lakóövezet) területhasználatok esetében a területek csak teljes közművesítettséggel, a beépítési szintek kialakításával és a megközelítési és belső közlekedési rendszer megvalósításával alakíthatók, építhetők be.
- Az eltérő terület-felhasználások közötti konfliktusok elkerülése érdekében prioritást kell biztosítani az érzékenyebb területi funkciók (mint lakóövezet - gazdasági övezet közötti) védelmének biztosítására. Ilyen igény a belterülettel határos gazdasági övezetek esetében merül fel.
- A területhasználatok kijelölése, funkcióváltásai során törekedni kell a biológiai aktivitásérték megtartására, lehetőleg javítására, illetve a tájértékek szinten tartására. Ezt jól szolgálja a javasolt Eg, Ev, Ek erdőövezetek, vagy E-lig övezetek alakításának jelentős fejlesztése.
- A kijelölt építési övezetekben a 3 ha-t meghaladó területeken a beépítés, közműépítés és használat minden esetben, a tevékenység, az energiaellátás, szállítás engedélyezése a 314/2005. (XII. 25.) Korm. r. rendelet 3. mellékletében megadottak alapján külön környezetvédelmi engedélyezés hatálya alá tartozhat.

- Azon övezetek területén, ahol ipari, kereskedelmi, szolgáltató gazdasági tevékenységek megengedhetők és folytathatók, ott azok csak a környezetvédelmi előírások betartásával működhetnek, környezetzavaró telekhasználat, illetve tevékenység nem engedélyezhető. A felmerülő környezetvédelmi igényeket, követelményeket az övezeten, vagy az ingatlanon, telephelyen belül kell biztosítani.
- Az utak és parkolók fásítását a biológiai aktivitásérték biztosítása szemszögéből kell tervezni.
- A bel-, és külterületi környezeti állapotok (különösen a levegőminőség és a talaj-, és vízvétel) javítása, érvényesülése érdekében célszerű megfogalmaznia a belterületi állattartásra vonatkozó szabályozási előírásokat.

8.3.4. A módosítások jelenlegi környezeti tervvel összefüggésben lévő elemei

a) Települési környezet védelme

A jelen terv Polgár város teljes, 97,44 km² közigazgatási területére (ebből a 450 ha belterületre) vonatkozik.

- A terv jellegéből adódóan alapvetően keretet szab a terület-felhasználás tekintetében a beépítési helyekre, azok jellegére, méreteire, a használat feltételeire, az energiafelhasználás mértékére vonatkozóan. A hatás pozitív értelemben jelentős, hiszen a távlati törekvések megvalósításának eszköze, a jövőkép realizálásának alapja!
- Összhangban van a tervhierarchia térséget érintő elemeivel.
- Környezeti megfontolások tekintetében van összefüggés a jelenlegi és a módosításokkal érintett terület-felhasználások között.
- A terv összességében a területhasználatok változása vonatkozásában az alábbiakat tartalmazza:

Terület-felhasználási kategórián belüli csökkenés:

Má (általános mezőgazdasági terület): 298,94 ha

Mk (mezőgazdasági kertes övezet): 41,86 ha

Zkp (közpark terület): 11,02 ha

Vt (település központi vegyes övezet): 0,07 ha

Terület-felhasználási kategórián belüli növekedés:

Erdő, vagy zöldterület jellegű területek (Eg, Ev, Ek, E-lig): 257,43 ha

Kmü (különleges mezőgazdasági üzemi zóna): 8,33 ha

Lf (falusias lakóövezeti zóna): 3,49 ha

Gksz (kereskedelmi szolgáltató gazdasági zóna): 40,24 ha

Kker (különleges kereskedelmi zóna): 16,73 ha

Ken (különleges energiatermelési zóna): 15,27 ha

Ktem (különleges temetőterület zóna): 3,82 ha

Ksp (különleges sportcélú zóna): 6,58 ha

- A terület-felhasználás változásai közül a legnagyobb arányban az Má övezeti területek Ev övezetbe való átsorolása történik. Ezt követően az Eg övezetre módosítás következik. Tehát

(figyelembe véve az Ek és E-lig átsorolásokat is) az erdő területek növelésére való törekvés egyértelmű.

Ezen területhasználati jelleg változásai, továbbá az Má →Ktem, Ksp övezetekbe való átsorolás környezetvédelmi szempontból pozitív jellegűek, pozitív hozadékuak.

Jelentősebb eltérést környezeti hatások tekintetében az Má → Mk, Kmü övezeti módosítás sem okoz.

Más jellegű és a terület igénybevétel tekintetében esetleg nagyobb alapterhelésű övezetek jönnek létre az Má → Gksz, Lf átsorolások eredményeként. Azonban (elvárható módon) ezen övezetekben csak a környezetvédelmi határértékeknek megfelelő területhasználat alakulhat ki, így a megengedettnél nagyobb környezetterhelés ezen esetekben sem jelentkezhet.

- Ilyen összehasonlításban az Mk övezetek átsorolása esetén az Mk →Elig, Ev módosítás is inkább pozitív, az Mk →Gksz, Kker, K-en átsorolások következtében kialakuló területhasználatok a lokális alapterheltség relatív növekedése mellett az adott környezetre megengedett terhelhetőségi határértékek alatti terhelésekkel tudnak működni.
- Az Lf övezetből Gksz övezetbe sorolás bizonyos szempontból előnyös és hátrányos is lehet. Míg a közel 6 ha-t érintő területen a közel 80-100 lakóingatlan esetenként nagyobb környezetterhelést jelenthet, mint ugyanezen területen esetleg kialakuló 20-22 gazdasági telephely. Azonban azt figyelembe véve, hogy a gazdasági tevékenységek csak a környezetvédelmi követelményeknek való megfelelés alapján kaphatnak működési engedélyt, a lakóövezeti területhasználat e tekintetben (pl. a tüzeléstechnika alkalmazott módszerei, a használatból fakadó zaj-, és talajterhelés esetén) kevésbé kontrolláltak. Tehát a módosítások (a gazdasági jellegből eredő nagyobb szállítási és gépjármű használati igény mellett) nem feltétlen okoznak többletterhelést a környezeti állapotban.
- A tervezett Zkp övezeti átsorolások Ek és Ksp övezetre jellegükben megmaradnak zöldterületi és kis környezeti intenzitású területhasználatban.
- A Vt övezeti átsorolás Zkp övezetre az adott környezetben feltétlen pozitív hatású módosítás.

A környezettel kapcsolatos közösségi szabályozások szempontjából a terv a területekre vonatkozó általános településrendezési, zajvédelmi, levegővédelmi, hulladék-, szennyvíz-elhelyezési és vízgazdálkodási feltételek és eszközök konkrét, korrekt szabályozási keretek között valósulhatnak meg. Ez pozitív hatást eredményez.

Összességében a települési környezet fenntartható fejlődése a település gazdasági, társadalmi, környezet-, és természetvédelmi, valamint településképi célkitűzéseinek tervi rögzítése alapján biztosított!

b) Levegőtisztaság-védelem

A jelenlegi levegőminőségi, levegő igénybevételi (jelenleg még) korlátlan lehetőségeket, mint az alap állapotot meghatározó tényezőt tekinthetjük meghatározónak.

Polgár város levegőkörnyezeti állapotát a jelenlegi levegőkörnyezeti alapállapot, a tevékenységek jellemzői, a levegő-terhelés/terheltség és az érintett levegőkörnyezet folyamatai/változásai határozzák meg.

A levegővédelmi munkarész készítésekor az érvényben lévő levegővédelmi rendeleteket és dokumentumokat vettük figyelembe.

A várossz területe a többszörösen módosított 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. számú melléklet értelmében a 8. (Sajó-völgye) levegőterheltségi zónába tartozik.

A légszennyező anyagok zónacsoport típusjelei:

LA	neve	ZJ	HÉ (µg/m ³)
SO ₂	kén-dioxid	F	250
NO ₂	nitrogén-dioxid	C	100
CO	szén-monoxid	D	10000
PM ₁₀	szilárd anyag	B	50*
CH	szén-hidrogének	--	--

LA: légszennyező anyag; ZJ: zónacsoport jele; HÉ: órás levegőterheltségi határérték (µg/m³);

*: 24 órás. (A CO₂: szén-dioxid nem légszennyező anyag).

A ZJ zónacsoport értelmezését a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 5. melléklete tartalmazza.

A levegőterheltség egészségügyi határértégeit a 4/2011. (I. 14.) VM rendelet 1. sz. ill. tervezési irányértékeit a 2. sz. melléklete; az alsó és felső vizsgálati küszöbértékek a 6/2011. (I. 14.) VM rendelet 9. számú melléklete tartalmazza.

Határ- és küszöbértékek (µg/m³):

LA	HÉ (h)	HÉ (d)	HÉ (a)	FVK	AVK
SO ₂	250(24)	125(3)	50*	75	50
NO ₂	100	85	40	32	26
NO _x	200	150	100	24	19,5
CO	10000	5000	3000	3500	2500
PM ₁₀		50	40	14	10
PM	200	100	50		

(): túllépés db/év; *: napi 8 órás mozgó átlag. Zárójelben a túllépések megengedhető száma.

ZJ	LSZ
B	> HÉ+TH
C	HÉ - TH
D	FVK - HÉ
E	FVK - AVK
F	< AVK

, ahol HÉ: egészségügyi levegőterheltségi határérték (h: órás, d: napi, a: éves); TH: tűrészhatár; FVK: felső vizsgálati küszöb; AVK: alsó vizsgálati küszöb; LSZ: levegőterheltség (µg/m³).

A terhelések számított adatainak felhasználásával és a szélirányok alapján elméleti úton számított alap-levegőterheltség a terület levegőkörnyezetében (területi forrás, talajközeli kibocsátás feltételezésével számítható a járulékos, Polgár által okozott levegőterheltség / $\mu\text{g}/\text{m}^3$ /):

LA	ΔC_B ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	ΔC_K ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	ΔC ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)
SO ₂	2,0	0,3	0,4
CO	157,3	17,0	23,5
NO ₂	21,1	3,4	4,2
NO _x	30,3	4,8	6,0
PM ₁₀	2,8	0,5	0,6
CH	36,6	3,8	5,3

Látható, hogy a járulékos levegőterheltségek és az HLT: háttér-terheltségek összege kisebb a vonatkozó éves határértékeknél: $\Delta C + \text{HLT} < \text{HÉ}(a)$. Átlagosan határértéket meghaladó túlterhelés nem várható egyik (jellegzetes) légszennyező anyagra sem.

Domináns légszennyező anyag az NO₂. Feltételezhető, hogy az NO_x levegőterhelés 70 %-a alakul át NO₂-dá, ill. a PM levegőterhelés teljes mértékben PM₁₀ frakció (szálló por).

Különösen fontos (mind a terhelés, mint a talajközeli hatás szempontjából) a közlekedés okozta levegőterheltség.

A számított közlekedési-eredetű levegőterheltség merőleges irányú szél esetén az utak forgalmi sávjától X=10 m távolságban ($\mu\text{g}/\text{m}^3$):

út\LA	SO ₂	CO	NO ₂	PM ₁₀	CH	Hs (m)
M3	5,7	339,0	64,0	9,2	76,4	64
35	1,8	77,1	18,3	3,1	16,1	19
36	0,7	29,1	7,1	1,2	6,1	7
3315	0,5	28,7	5,5	0,8	6,4	6
3324*	0,6	63,6	7,8	0,9	15,3	8
3501	0,1	13,1	1,8	0,2	3,1	2
33123	0,2	21,0	2,8	0,4	4,9	3
Öu*	0,2	21,0	2,8	0,4	4,9	3

Öu: önkormányzati út; Hs: hatássáv félszélessége (m); *: belterületi út.

Számításaink szerint az M3 autópálya ± 8 m szélességű sávjában (egészségügyi) határértéket meghaladó levegőterheltség várható. Ez „csak” az ott közlekedők/tartózkodók részére jelent környezeti kockázatot.

Az rendelkezésre álló emissziós adatok felhasználásával az óras átlagos alap-levegőterheltség a vizsgálati területen az alábbi terhelhetőségi tartalékokkal rendelkezik:

LA	ALT ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	HÉ ($\mu\text{g}/\text{m}^3$)	T (%)
SO ₂	11,1	250	95,6
CO	460	10000	95,4
NO ₂	16,3	100	83,7
NO _x	23,4	200	88,3
PM ₁₀	24,6	50	50,8
CH	31,3		

ALT: alap-levegőterheltség ($\mu\text{g}/\text{m}^3$); HÉ: 4/2011. (I.14.) VM rendelet 1.1. melléklete szerinti (órás) levegőterheltségi határérték ($\mu\text{g}/\text{m}^3$); T: terhelhetőség (a levegőterheltségi határ-értékhez viszonyítva).

Megállapítható, hogy Polgár város területén a környezeti levegő terhelhetőségi tartalékkal rendelkezik: **a jelenlegi levegőminőség nem akadály a levegőterhelő források további üzemeltetésének, fejlesztésének, telepítésének sem a város egyéb, sem az ipari park területén.** Azonban azt figyelembe kell venni, hogy legkisebb tartalékhányad a szálló por vonatkozásában van!

A város térségének levegőminőségi állapotát alapvetően továbbra is a közlekedés (mint a belterületet érintő fő út forgalma) légszennyezése, valamint a gazdasági ipari és a mezőgazdasági területhasználat határozza meg.

Ezen terhelő források kompenzálásához kapcsolódik a terv azon módosító javaslata, amely a tervezett erdőfejlesztéseket határozza meg.

Ez, mivel döntően mezőgazdasági művelésű területek erdősítése révén alakul ki, jótékonyan fogják befolyásolni zöldfelületi rendszer szélerő csökkentő és szennyező anyag terjedését akadályozó/lebontó hatásának javulását.

Az erdőfejlesztésre kijelölt területek elhelyezkedése és hatásvonala az uralkodó ÉK-i szélirányt és a belterület helyzetét alapul véve kedvező.

Levegőminőségi szempontból a módosítások várható hatásmechanizmusa az alábbiakban összegezhető:

- Az Má területek átsorolása erdő (Eg, Ev, Ek) és Elig övezetekbe egyértelműen levegőminőséget javító hatású lesz. Ugyanis megszűnik az Má övezetben a mezőgazdasági művelésből adódó szálló por, pollen, esetleg kemikáliás levegőterhelés.
- Javul a levegő károsanyagainak (por, kémiai anyagok) megkötését, lebontását, terjedésének akadályozását segítő, biológiailag aktív területek aránya.
- Hasonlóan pozitív hatású a módosítás az Má terület Ktem és Ksp övezetbe való átsorolása esetében.
- Az Má területhasználattal azonos levegőterheltségi mutató jellemző az Mk, Kmü övezetekre.
- Az alapállapotú terhelés relatív növekedését eredményezheti az Má övezet Gksz és Lf övezetekbe való átsorolása. Ezen területhasználati módosítások azonban (az alapvetően más jelleg miatt is) az övezetekre vonatkozó levegővédelmi határértékek kötelezettsége következtében nem fognak a megengedettnél nagyobb terhelést okozni.
- Ilyen összehasonlításban az Mk övezetek átsorolása esetén az Mk \rightarrow Elig, Ev módosítás is pozitív, az Mk \rightarrow Gksz, Kker, K-en átsorolások következtében kialakuló területhasználatok a lokális alapterheltség relatív növekedése mellett az adott környezetre megengedett terhelhetőségi határértékek alatti terhelésekkel tudnak működni.

- Az Lf övezetből Gksz övezetbe sorolás levegőterhelési szempontból területileg (tüzeléstechnikai, közlekedési emisszió) nem mutat jelentős eltérést. A közel 6 ha-t érintő területen a közel 80-100 lakóingatlan tüzeléstechnikai emissziója (különösen a ma gyakori hagyományos tüzeléstechnika mellett) közel azonos környezetterhelést jelent, mint ugyanezen területen kialakuló gazdasági telephelyek gáztüzelésű emissziója jelenthet.
- A tervezett Zkp övezeti átsorolásoknak Ek és Ksp övezetre nincs számottevő levegővédelmi hatása.
- A Vt övezeti átsorolás Zkp övezetre az adott környezetben feltétlen pozitív hatású módosítás annak ellenére, hogy a területi érintettség minimális.

A levegőminőség megőrzése, vagy javítása érdekében javasolt:

- A tüzeléstechnikai jellegű (főleg lakossági eredetű) emissziók mérséklése érdekében tovább kell javítani a gázfelhasználás arányát, ipari, gazdasági szférában az alternatív energiatermelő technológiák alkalmazásának arányát.
- Meg kell fogalmazni a belterületi állattartással kapcsolatos racionális követelményeket.
- A külterületen lévő tanyák, állattartó telepek, Kmü övezetek csak a környezetvédelmi hatóság által elfogadott légszennyező technológiákat alkalmazzák.
- A gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató vagy ipari tevékenységek engedélyezésekor a levegőterhelési határértékeket meg kell követelni, amely legalább az egészségügyi határértékeknek megfelelő levegőminőséget biztosíthatja.

A levegővédelmi törvény értelmében a levegőminőség-védelem célja, hogy a jelenlegi állapotok ne romoljanak, vagy ahol a határértéket és a túrértéket veszélyeztető légszennyezés van, ott az elfogadható levegőminőség érdekében a szükséges intézkedéseket kell megtenni.

A város területén ilyen intézkedésre nem volt és a tervezett településrendezési eszközök megvalósulása alapján nem lesz szükség.

A város és térsége levegőterheltségi tekintetben tartalékokkal rendelkezik. Ez hosszabb távon is lehetővé teszi a szükséges és indokolt fejlesztések megvalósítását. A terv levegőkörnyezetre gyakorolt hatása általában javító, különösen a zöldfelületi elemek (erdők) jelentős növelése következtében!

c) Zaj-, és rezgésvédelem

A város területének zajvédelmi szempontú besorolása a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM e.r., valamint a 284/2007. (X. 29.) Korm. r. alkalmazása szerinti határozható meg.

Az egyes szabályozási övezetek besorolása a fenti, 27/2008. együttes rendelet alapján üzemi, építési és közlekedési zaj vonatkozásában az alábbi táblázatokban van rögzítve:

Üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken a 27/2008. (XII. 3.) KöM-EüM együttes rendelet 1. számú melléklet:

Zajtól védendő terület	Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre (dB)	
	N	É
1.	45	35
2.	50	40
3.	55	45
4.	60	50

1. Üdülőterület, egészségügyi terület; 2. Lakóterület (L_{ke}); 3. Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület; 4. Gazdasági terület ; N: nappal 6-22 óra; É: éjjel 22-6 óra.

Építőipari kivitelezési tevékenységtől származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken a 27/2008. (XII. 3.) KöM-EüM együttes rendelet 2. számú melléklet:

Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre (dB)						
építés időtartama	≤ 1 hónap		> 1 hó		> 1 év	
Zajtól védendő terület	N	É	N	É	N	É
1	60	45	55	40	50	35
2	65	50	60	45	55	40
3	70	55	65	50	60	45
4	70	55	70	55	65	50

A **közlekedésből** származó zaj terhelési határértékei zajtól védendő területeken:

Határérték (L_{TH}) az L_{AM} megítélési szintre (dB)						
Zajtól védendő terület	A		B		C	
	N	É	N	É	N	É
1.	50	40	55	45	60	50
2.	55	45	60	50	65	55
3.	60	50	65	55	65	55
4.	65	55	65	55	65	55

A: kiszolgáló út, lakóút; B: mellékutak, gyűjtőutak, belterületi közutak stb.; C: gyorsforgalmi utak, főutak stb.

A zaj terhelési határértékeit az épületek zajtól védendő helyiségeiben a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 4. melléklete ill. az emberre ható rezgés vizsgálati küszöbértékeit és terhelési határértékeit az épületekben az 5. melléklete tartalmazza.

A város általános zajvédelmi állapota a bel-, és külterületi utak forgalmából (közlekedési zaj), a belterületen működő különböző tevékenységek (ipari, kereskedelmi, szolgáltatói) zajkibocsátásából (üzemi zaj) és a település-használati, településgazdálkodási tevékenységekből (lakossági használati zaj, település-fenntartás, szórakoztatóipar, hangosítás) adódik.

A tervezett módosítások általános zajvédelmi hatásainak változása:

- a.) Összességében csökkenő zajterhelési hatással kell számolni az Má→ Eg, Ev, Ek, Elig, Ken és Ktem, valamint az Mk→Ev, Elig, Ken övezetekbe való átsorolással érintett területeken
- b.) Összességében semleges hatással lehet számolni az Má→Mk és Ksp, illetve a Zkp→Ek, Ksp övezetekbe való átsorolással érintett területeken
- c.) Összességében alapzajszintet kissé (<5 dB) növelő hatással lehet számolni az Má→K_{mu}, az Lf→G_{ksz}, illetve a Zkp→K_{sp} övezetekbe való átsorolással érintett területeken
- d.) Összességében alapzajszintet jobban (>5 dB) növelő hatással lehet számolni az Má→G_{ksz}, Lf, az Mk→G_{ksz}, Lf és K_{ker} övezetekbe való átsorolással érintett területeken

Mindezek figyelembe vételével a város területén az alábbi zajhelyzet alakulása várható:

Közlekedési zajterhelés

A fentebb bemutatott módosítások zajszint növelő hatása csak kismértékben érinti a közlekedési utak zajszintjeit. Ugyanis a javasolt G_{ksz} és K_{ker} övezetek vagy nagyobb forgalmú úthoz tartozóan (35-ös főút), vagy már kialakult gazdasági övezetben kerülnek elhelyezésre.

Így a város közlekedési útjainak közlekedési eredetű zajterhelései számottevően nem módosulnak.

A számított egyenértékű L_{Aeq}: A-hangnyomásszintek (dB):

közút	L _{Aeq} (7,5)	L _{Aeq} (7,5)	L _{TH} (X)	L _{TH} (X)	T _B (7,5)	T _B (7,5)
jele	N	É	N	É	N	É
M3	78,7	70,8	65	55	13,7	15,8
35	70,9	63,1	65	55	5,9	8,1
36	66,8	59,0	65	55	1,8	4,0
3315	66,0	58,1	60	50	6,0	8,1
3324*	64,5	56,5	60	50	4,5	6,5
3501	61,5	53,4	60	50	1,5	3,4
33123	62,7	54,6	55	45	7,7	9,6
B*	60,1	52,0	55	45	5,1	7,0

N: nappal; É: éjjel; L_{TH}: terhelési határérték (dB); T: túllépés (7,5); *: belterületi út. X: védendő megítélési pont távolsága az úttól (m). A T (X) túllépés mértéke a konkrét X távolságtól és a zajterjedési egyéb körülményektől függ.

Az L_{Aeq} (7,5) értékek figyelembe vételével az utak mentén számított hatássáv felszélességek (m):

közút	H _s (m)	
	N	É
M3	235	346
35	56	84
36	26	39
3315	57	84
3324*	108	157
3501	25	35
33123	31	44
B*	121	172

H_s: hatássáv felszélesség (m) a közút akusztikai tengelyétől;
N: nappal; É: éjjel. B*: belterületi út.

A belterületi utak számított hatásterületén vannak zajtól védendő lakóházak. Ugyanakkor a 3324. út mentén nappal/éjjel 15/23 m ill. egyéb B* kiszolgáló útnál 17/25 m távolságon túl nincs határértéket meghaladó túllépés.

Alapprobléma az alaphelyzeti határérték túllépés!

Mivel a forgalom nem tudja elkerülni a belterületi szakaszt, a sebességkorlátozáson túl egyéb más lehetőségek alkalmazása igen korlátozott. Mint ahogyan korlátozott a műszaki zajvédelmi megoldások (pl. kerítés, magasabb akusztikai képességű épületszerkezetek, nyílászárók) lehetősége is. Ezért hosszabb távon arra kell törekedni, hogy a védett épületfunkciók áthelyezésre kerüljenek a védett, zajárnyékolt oldalra, azaz az úttal ellentétes épületrészekbe.

A 117-os vasútvonal jelenlegi helyzetében nem mértékadó zajforrás a város „zajtérképén”.

Üzemi zaj

A tervezett módosítások általánosságban jelentős zajcsökkentést eredményezhetnek különösen a külterületi zajhelyzet alakulásában. Ugyanis sokkal nagyobb arányú azon módosítások száma és kiterjedése, ahol zajcsökkenés, illetve semleges hatás várható. Az alapzajterhelést növelő módosítások többnyire nem védett környezetben valósulnak meg, így jelentőségük is kisebb, illetve lokális.

A gazdasági ipari, kereskedelmi, szolgáltató (Gksz, Kker övezetekben), vagy mezőgazdasági üzemi (Kmü), vagy közüzemi tevékenységekből származó zajterhelések jogszabályi követelmények érvényesítése eredményeként kezelhetőek, határérték alatt tarthatók.

A lakóövezetek kommunális zajkibocsátásait (az országos jogszabályi követelmények mellett) helyi zajvédelmi rendelettel célszerű szabályozni (kordában tartani!) annak ellenére, hogy a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet 1.§-a értelmében a magánszemélyek háztartási igényeit kielégítő tevékenység zaja nem környezeti zaj. Ugyanakkor az életminőséget, komfortérzetet, társadalmi együttélést jelentősen ront(hat)ják ezek a kommunális zajhatások.

Külterületen a mezőgazdasági tevékenység a fő kibocsátó. Azonban –mivel a környezetben általában nincs védendő létesítmény- ezek a zajkibocsátások nem okoznak zajproblémát.

A város területére vonatkozó zajhelyzet javítása érdekében általános zajvédelmi javaslatok összegzése:

- A belterületen, különösen a zajérzékenyebb övezetekben, azok közvetlen szomszédságában (pl. lakóövezet, üdülőövezet, egészségügyi, oktatási intézmény övezete, temető) csak olyan tevékenységek kapjanak engedélyt, amelyek megfelelnek a zajkibocsátási és zajvédelmi hatásterület követelményeinek.
- A megvalósuló védett építményeknél a zajvédelmi szempontú tájolást, tervezést, kivitelezést és működtetést kell előtérbe helyezni.
- A nagyobb forgalmú közlekedési utak, gazdasági/ipari övezet mellé védett létesítmények elhelyezésére alkalmas területhasználatot (lakás-, egészségügyi, oktatási, üdülési célú létesítmények, funkciók) kialakítani, fenntartani nem javasolt.
- Az épületek szerkezeteinél a hangszigetelési követelményeket a környezeti alapzaj ismeretében kell megkövetelni.
- A belterületi zajterhelések csökkentését műszaki, közlekedésszervezési és helyi szabályozási eszközökkel javasolt elérni.

A zajkörnyezetben bekövetkező hatások kezelhetőek, a határértékek teljesíthetők.

Kivétel ez alól a közlekedési zajterhelés, amelyet a módosítás nem érint olyan mértékben, hogy külön beavatkozásokra lenne szükség. A belterület üzemi jellegű zajterhelésének szinten tartása (esetleg csökkentése) megköveteli a működő kibocsátók következetes kontrollját!

d) Talaj- és vízvédelem

Talajvédelem

A város területének geológiai adottságai, a meglévő és kialakult talajállapotok érdemben nem változnak a módosítást követően.

A módosítás és új terv a talajhasználatban, talaj-igénybevételben jelent változást azáltal, hogy közel 300 ha mezőgazdasági területhasználat szűnik meg és kerül átsorolásra más övezetbe.

Ugyanakkor rendkívül kedvező, hogy a megszűnő mezőgazdasági területek döntően (közel 260 ha) a természeti környezetet és talajállapotot még jobban megőrző erdő övezetbe, annak valamilyen (gazdasági, védelmi, közjóléti, ligetes) funkciójú erdőhasználatára váltja fel.

Talaj- és vízvédelmi szempontból a módosítások hatásai az alábbiakban összegezhető:

- a.) Az Má→ Eg, Ev, Ek, Elig, Ken és Ktem, valamint az Mk→Ev, Elig, Ken övezetekbe való átsorolással érintett területeken megszűnik a mezőgazdasági műveléshez kötődő talajhasználat, talajterhelés. A talajfedettség javul, a talajpárolgás csökken, ezáltal javulhat a talajvízháztartás mérlege az érintett területeken. Az erdőművelés lehetőséget ad az érintett területek talajainak a regenerálódására, továbbá nincs szükség a humuszréteg eltávolítására.
- b.) Az Má→Mk, illetve a Zkp→ Ek övezetekbe való átsorolással érintett területeken a talajhasználat szinte nem változik. A mezőgazdasági termelésből kivont közepes, vagy gyenge termőképességű talajokon az erdő hasznosítás hatékonyabbnak és távlatban jobban érvényesülő környezeti, gazdasági hatásokat eredményez. A termőhely vesztés e

vonatkozásban nem jelentős települési szinten, cca. 4 %, míg az erdőterület növekedése majdnem 30 %.

- c.) Kisebb mértékű talajterhelést jelent az Má→K_{mü}, K_{sp} övezetekbe való átsorolása, azaz a különbséggel, hogy növekszik a beépített területarány, de a területhasználat azonos jellegű marad. Az L_f→G_{ksz}, illetve a Z_{kp}→K_{sp} hasonlóan kisebb talajterhelés növekedést eredményez.
- d.) Legjelentősebb hatással lehet számolni az Má→G_{ksz}, L_f, az M_k→G_{ksz}, L_f és K_{ker}, övezetekbe való átsorolással érintett területeken. A gazdasági, vagy kereskedelmi övezetekben jelentősen megnő a beépített és burkolt felületek aránya a mezőgazdasági, kertgazdasági, vagy akár a lakóövezeti használathoz képest. Ugyanakkor a gazdasági övezetekben olyan kontrollálható tevékenységek lehetnek, amely a jogszabályokban előírt talaj-, és vízvédelmet folytatnak. Az építéssel érintett övezetekben a szükséges humuszmentést el kell végezni.

A módosítások a talajösszetételt, annak mechanikáját természetesen nem érintik.

A módosítások összességében pozitív változást, növekedést eredményeznek a biológiai aktivitásérték (BAÉ) egyenlegében is.

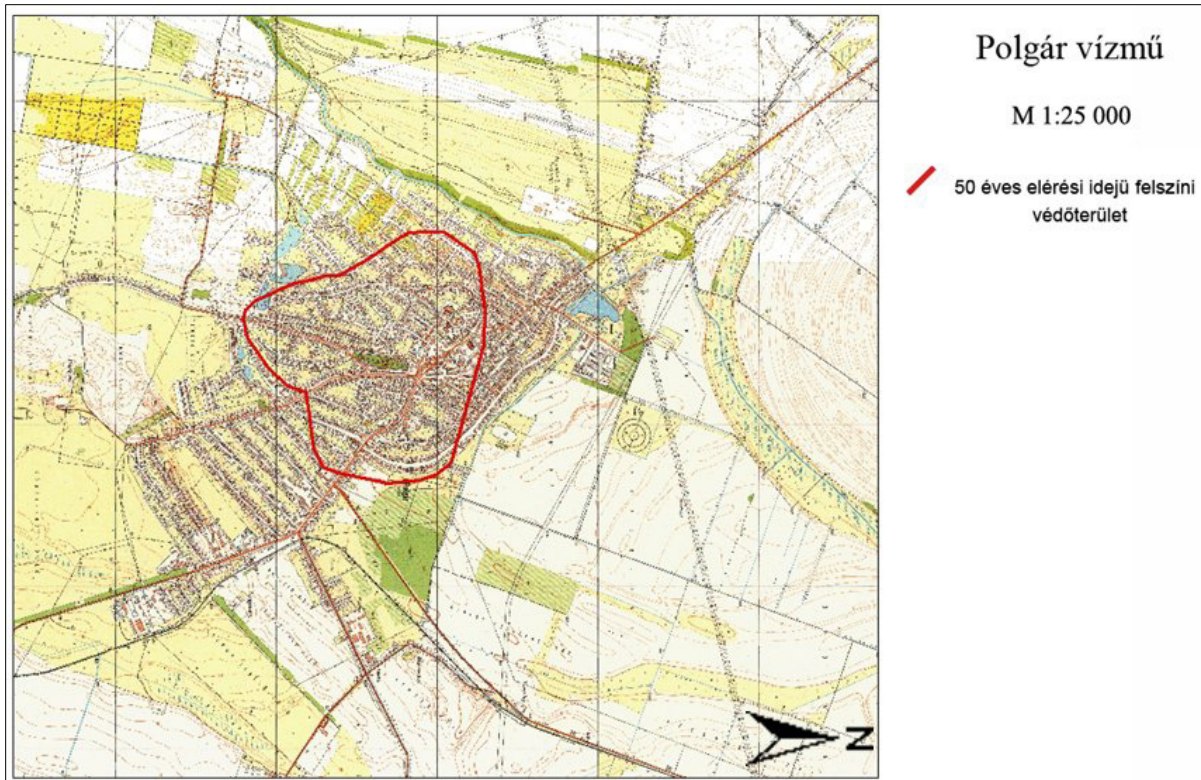
Hogy a rögzített új övezetek talajhasználata ne okozzon káros mértékű talajterhelést, vagy degradációt, a megfelelő talajvédelmi szemlélet, az infrastruktúra fejlesztése (az új beépítésre szánt területek közművesítése, hulladékgazdálkodás), másrészt a terület-felhasználási jellegnek megfelelő rendeltetészerű és kímélő használat biztosít megoldást.

Vízvédelem

A terület a 7/2005. (III. 1.) KvVM rendelet értelmében felszín alatti vizek vonatkozásában részben fokozottan, részben érzékeny kategóriába tartozik.

A település területe a nitrátérzékeny területek közé tartozik.

A felszín alatti vizek tekintetében Polgáron sérülékeny földtani közegű vízbázisra épült vízmű üzemel. A hidrológiai „B” védőidom a 215/8/2014. számú határozattal került kijelölésre. A közigazgatási területen a Polgár-Nyugati távlati ivóvízbázis nevű távlati ivóvízbázis, amely szintén rendelkezik kijelölt hidrogeológiai „B” védőidommal. Polgár vízműves kútjainak védőidoma a város belterületét érinti.

A település területén a vízfolyások védőövezete, kezelői sávja a törvényi előírások alapján biztosított.

Ivóvízellátás

A terület vízellátását továbbra is védőidommal védett vízműutak biztosítják. A város belterülete közüzemi vezetékes ivóvízzel teljesen ellátott. A belterületen kívüli lakott helyek (mint a kertészek) is ellátottak.

A módosítással érintett területek közül a Gksz, Kker, Lf, Ktem, Ksp övezetek igényelnek ivóvízellátást. Ezt a területekhez közeli gerinchálózatok fejlesztései biztosítják.

Szennyvízelhelyezés

A településen teljes kiépítettségű a közüzemi szennyvízhálózat, amely a rákötési aránnyal azonosan közel 100 %. A szennyvizek Polgári szennyvíztisztító telepe fogadja Újtikos és Tiszagyulaháza települések szennyvizével együtt. A hálózatbővítés nem teszi szükségessé a jelenleg 1000 m³/d kapacitás bővítését. A módosítással érintett területek hálózati csatlakozása biztosítható.

Csapadékvíz-elvezetés

A település belterületi csapadékvíz-elvezető rendszere vízjogi engedély alapján működik. Ugyanakkor rendkívül fontos a rendszer naprakész karbantartása, üzemkész állapotának tartása a távlati szélsőséges időjárási helyzetek, rendkívüli csapadékterhelések biztonságos kezelése érdekében.

Termákvíz hasznosítás

A településen a termákvíz hasznosításával a strandfürdőnél találkozunk. A használt termákvíz a sósvíztározóba, majd a törvényi előírásoknak megfelelő időszakban a Selypes csatornában kerül elvezetésre.

A település infrastruktúrával összefüggő talaj-, és vízvédelmi állapota, helyzete megfelelő. Az új terv talaj-, és vízvédellemmel összefüggő hatásai pozitívak,

e) Hulladékgazdálkodás

A település területén a hulladékgazdálkodási feladatokat a 2012. évi CLXXXV. tv. a hulladékról és végrehajtási kormányrendeletei szerint valósítják meg.

A hulladékgazdálkodási feladatokat ellátó Közszolgáltató heti egy gyűjtőjáráttal biztosítja a keletkező települési szilárd hulladékok a gyűjtését és elhelyezését. A kommunális hulladékok gyűjtése szabványos űrtartalmú kukákban történik. A hulladékgyűjtésbe bekapcsolt területek (belterület és üdülőövezet) 100 %-os lefedettséget jelentenek. A szervezett gyűjtés nem érinti a külterületet, így a kertsegeket sem.

A szelektív gyűjtés terén az un. házi szelekciós rendszert, valamint a házi komposztálás lehetőségét továbbra is fenn kell tartani és támogatni kell.

A kukás gyűjtőedényekből összegyűjtött kommunális hulladékot Hajdúböszörmény Regionális Hulladéklerakójában, a Hajdúsági Regionális Hulladéklerakó és Kezelő Telep telepén helyezik el.

A város területén, így az ipari parkban telep-, vagy magasabb szintű engedéllyel rendelkező tevékenységek önálló hulladékgazdálkodást folytatnak mind bel-, mind külterületen.

Az inert hulladékok és az állati hullák elhelyezését lakossági szinten egyedileg oldják meg. Ebben az önkormányzat közreműködése szükséges.

A köztéri hulladékgazdálkodást és a köztisztaság-védelmet továbbra is az önkormányzat szervezi.

A módosítással kialakuló új területhasználatok következtében megjelenő többlet települési szilárd hulladék gyűjtése és kezelése a kialakult rendszer, illetve a terület-használók hulladékgazdálkodási kötelezettségei alapján biztosítható.

A rendezett és az adottságoknak megfelelő minőségű hulladékgazdálkodás feltételei a településen távlatban is biztosítottak!

f) Természetvédelem

A település területén a természetvédelmi adottságokat, igényeket a tervmódosítás nem érinti. A jelen állapot szerinti természetvédelmi területek és kategóriák megmaradnak. a jelenlegi kiterjedésében nem érinti természeti védettségű korlátozás.

A tervjavaslat által megjelölt zöldfelület-fejlesztések (erdősítés) hozzájárulnak a természeti környezet gazdagításához, a biológiai aktivitás érték növeléséhez.

A természetvédelmi értékeket a terv megtartja, a természeti környezet elemeit bővíti. A hatás ezáltal pozitív!

g) Örökségvédelem

A település belterületén kialakult beépítési állapotok vannak, így a tervezett módosításnak nincs örökségvédelmi érintettsége.

A módosítások külterületi helyszínein csak a beépítési lehetőséget biztosító övezetek lehetnek érintettek a lokálisan bekövetkező földmunkák következtében. Mivel ezen területeken nem zárható ki régészeti, örökségvédelmi értékek, leletek előfordulása, a beépítések során a törvényi előírások szerint kell eljárni. Ez minimálisan régészeti felügyelet igényét jelenti.

Az örökség védelméért felelő szakhatóságon rendelkezésre áll a település területét érintő helyrajzi számos régészeti lelőhelyek listája. Et a terv tartalmazza.

Az örökségvédelmi, régészeti és helyi értékvédelmi érdekeket, értékeket a terv nem csorbítja, azok megóvását biztosítja!

8.3.5. Fennálló környezeti konfliktusok

A fennálló környezeti konfliktusokat, problémákat leginkább az jelentheti, hogy belterület továbbra is bizonyos mértékig a gépjárműforgalom tranzit övezete lesz a 35-ös főút, a 3315-ös és 3501-es, valamint több belterületi út révén. A nyomvonalak mentén határértéket meghaladó a közlekedési zajjal kell számolni. A csökkentés akusztikai, műszaki és közlekedésszervezési lehetőségei igen korlátozottak. Ebből fakadóan a legfontosabb cél a forgalom további növekedésének az elkerülése.

8.3.6. A terv megvalósulásával várható környezeti hatások

A tervezett javaslatok alapvetően a környezeti állapotok javítását, a környezetminőség megőrzését és a lakossági életfeltételek jobbítását, a település gazdasági fejlődését, ezzel a megtartóképességet és a fenntartható fejlődést célozzák és eredményezik.

A terv alapján közel 300 ha-al csökken a termőtalaj, mint mezőgazdasági természeti erőforrás területe. Ez környezetvédelmi és gazdasági/társadalmi szempontból magasabb értékű terület-felhasználási kategóriában fog hasznosulni (erdőterületek), így a termőterület csökkenése elhanyagolható hatású.

A társadalmi, gazdasági folyamatokra a módosítások (különösen az előző pontban leírtak) jótékony hatással lesznek. Hiszen az erdőterületek növekedése hozzájárul a környezeti állapotok (levegőminőség, komfortosság) javulásához, a gazdasági, mezőgazdasági üzemi, a sport és energiatermelési övezetek célterületeiként hozzájárulnak a foglalkoztatás, az infrastruktúra fejlesztés, a rekreáció és a megtartóképesség erősödéséhez.

8.3.7. A tervmódosítás várható környezeti hatásainak értékelése

A megtartott és új terület-felhasználásokkal szemben támasztott követelmények teljesülése garantálja a környezetvédelmi, ezen belül a zaj-, levegő-, talaj-, és vízvédelmi határértékeknek való megfelelést. Ebből eredően a megengedettnél nagyobb, vagy növekvő környezetterheléssel a terv távlatában nem kell számolni, sőt a környezeti állapotok javulását lehet elvárni.

A módosítások lényegi elemei az alábbiak szerint összegezhető:

A mezőgazdasági használat területi csökkenése bár számszerűen jelentősnek tűnik, arányaiban elhanyagolható mértékű települési szinten. Az alacsony termőértékű talajkörnyezet magasabb települési értékeket képviselő területi funkciót kap. A hatás a termőterület vesztese ellenére pozitív.

A terv fontos eleme az erdőterületek növelése, amelyet a gyenge mezőgazdasági területeken, illetve a szükségtelenné váló kertgazdálkodási területek elhagyása és átsorolása révén biztosít. Az erdősítés nem csupán a területi növekedés által, hanem a térbeli szerkezete révén is pozitív hatással bír az általános települési környezet levegőminőségének, a komfortosságának és a rekreációs igényeknek a javításában. A hatás egyértelműen javító, pozitív!

8.3.8. A környezeti hatások következményeinek előrejelzése

Összességében a terv várható környezeti hatása tekintetében:

- Települési környezet

A terv a településszerkezetet alapvetően nem érinti.

A gazdasági övezetek az egyébként is terhelt közlekedési, vagy gazdasági környezetben alakulhatnak ki, így a környezetzavaró hatás is mérsékeltebb lehet.

A belterületi gazdasági tevékenységek csak a környezetvédelmi követelmények betartása esetén maradhat és fejlődhet az adott pozícióban.

A település belterületét érintő és terhelő fő utak problémája távlatban is fennáll, így a távlati belterületi gazdasági fejlesztéseket korlátozhatja.

- Levegőminőség-védelem

A terv levegőminőséget érintő hatása pozitív irányban fog megváltozni a jelentős erdős-kijelöléssel. A tervezett erdősítések pozitív hatása távlatban feltétlenül érvényre fog jutni azok tényleges megvalósulása esetén.

A lakosság körében tovább kell növelni a tüzeléstechnikai gázfogyasztást, amely a fűtési időszak levegőminőségi állapotának alakulását a leginkább befolyásolja.

A gazdasági övezetekben ugyancsak a kis emissziójú energiafelhasználást kell előtérbe helyezni. Nagytávon ezek hatása eredményezheti a levegőminőségi helyzet javulását, vagy szintentartását.

- Zaj-, és rezgésvédelem

A terv zajkörnyezetet érintő hatásai környezetzavaró mértékben nem fognak megváltozni.

A kialakuló új gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató és sportcélú területhasználatok eltérő mértékben, de valamelyest növelik az adott környezet alapzaj szintjét, azonban (részben az érvényesíthető határérték-követelményeknek köszönhetően) nem jelentik a megengedettnél nagyobb zajterhelés kialakulását.

Távlatban a határértékeknek való megfelelés szigorú teljesülése a feltétele annak, hogy a zajkibocsátó gazdasági, kereskedelmi, vagy szolgáltató tevékenységek a bel-, vagy külterületen működési engedélyt kapjanak.

- Talaj-, és vízvédelem

A terv talaj-, és vízi környezetre gyakorolt hatása távlatban semleges, vagy pozitív lehet.

A terv szerint nem valósulhat meg olyan területhasználat, amely kockázatokat jelent a talajra, földtani közegre, a felszíni és felszín alatti vizekre.

- **Hulladékgyűjtés**

Hulladékgyűjtés terén a jövőben csak pozitív változások következhetnek be egyrészt a kialakult hulladékkezelési rend alapján, másrészt a szelektív gyűjtés és a környezettudatos vállalkozói és lakossági hozzáállás következtében. Ezt a tervmódosítás segíti.

- **A településhálózati és tájhasználati változás**

A terv nem érinti a településhálózati elemeket. A külterületi tájhasználatban, tájképi megjelenésben a gazdasági övezetben várhatóan kialakuló beépítettség, épületek, építmények nem idegenek az adott külterületi környezetben. A tájbaillesztést fogja segíteni az övezeten belül előírt zöldfelületi követelmények megvalósítása.

- **Természetvédelem, életminőség**

A terv semmilyen hátrányos formában nem érinti természetvédelmi és Natura 2000 területeket, illetve a természeti területeket. A tervben javasolt erdősítés, valamint rekreációs területek zöldfelületei tovább javítják a biológiai aktivitást, a környezetminőséget, a komfortosságot, a társadalom életminőségét.

8.3.9. A tervmódosítás értékelése

A terv környezeti szempontból az alábbiak szerint értékelhető:

- A szerkezeti és szabályozási terv javaslatának környezetvédelmi hatása általában pozitív, vagy semleges, de távlatban feltétlen előremutató, javító.
- A terv elősegíti a település gazdasága, a rekreáció, a hatékonyabb erdőgazdálkodás megvalósításának lehetőségét, a település történeti, természetvédelmi értékeinek megtartását, fejlesztési lehetőségét, a szélesebb spektrumú gazdálkodás feltételeinek erősítését a környezetkímélő megoldások révén.
- A környezeti hatások a tervezett területhasználatok megvalósulása, az egyes tevékenységek működése során tekintendő mértékadóknak, állandóknak és időben hosszabb távúknak. A hatások a jelenlegi, ismert mértékkel és gyakorisággal jelennek meg a környezetben. Környezetkárosító, irreverzibilis hatással nem kell számolni.
- A hatások mértéke számítható hatásterületű, közigazgatási, vagy országhatáron áttérjedő kockázattal járó hatást nem jelentenek.
- A területhasználatból eredően nem várható sem környezeti kockázatu hatás, sem a területhasználatból eredő, az átlagos egészségi, baleseti és környezetbiztonsági viszonyokat fokozottabban veszélyeztető, meghaladó hatás.
- A környezethasználatból eredően kijelenthető, hogy a lakosság és a természeti környezet veszélyeztetése nagy biztonsággal kizárható. A hatások így nem veszélyeztetnek védett területet, létesítményt, vagy élőlényt.
- A fejlesztések és a megvalósítás (mint azt a szerkezeti és szabályozási terv is célként fogalmazza meg) a település és természeti környezeti, gazdasági és infrastrukturális és geopolitikai helyzetének az élénkítését, javítását célozzák.

Összességében a települési környezetre gyakorolt hatások jelentőségüktől függetlenül pozitív hatásokat eredményeznek, új, előre nem becsülhető, vagy a megengedettnél jelentősebb környezeti kockázatokat nem eredményeznek! A hatás így nem jelentős.

8.4. Környezetvédelmi intézkedések, javaslatok

A terv egyes elemei jelentősebb, a megengedett értékeket meghaladó környezeti hatást nem okoznak.

Az egyes szabályozási területek környezetvédelmi igényeit, követelményeit az adott területre vonatkozó előírások betartása révén kell és lehet biztosítani.

A település területén az egyes fejlesztések, beruházások megvalósítása során figyelembe kell venni a 314/2005. (XII. 25.) Korm. r. környezeti hatásvizsgálatra vonatkozó rendelet követelményeit. Ilyen igény vagy egyes tevékenységekkel szemben, vagy 3 ha-t meghaladó terület érintettsége, vagy 300 parkolóhely létesítése, vagy Natura 2000 terület érintettsége esetében merül fel.

A belterület környezeti állapotának romlását előidéző, a forgalom növekedése miatt bekövetkező közlekedési eredetű terhelés növekedést a haladási sebesség korlátozásával, a nehézgépjármű forgalom racionális szervezésével, valamint a védelmet igénylő épületfunkciók védett pozíciókba való átszervezésével szükséges mérsékelni.

8.5. Közérthető összefoglaló

Polgár község az érvényben lévő Településszerkezeti és helyi szabályozási tervét módosítja.

A módosítást a helyi igényekben bekövetkező változások indokolják.

A terv megvalósíthatósága érdekében szükségessé vált a bel- és külterületre vonatkozó településszerkezeti és szabályozási terv módosítása, amely törvényi előírások alapján a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet „az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról” szóló rendelet alkalmazását igényelte.

Összességében a tervmódosítás környezetre gyakorolt hatása a megengedett értékeken belüli terheléseket eredményezi, hozzájárul környezeti konfliktusok megszűnéséhez, vagy csökkentéséhez. A településrendezési eszközökkel meg nem oldható ellentmondásokra a terven kívüli javaslatok és szabályozások kidolgozását javasolja.

A 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet alapján készített környezeti vizsgálat, illetve környezeti értékelés a szerkezeti terv és szabályozási terv környezetalakítási alátámasztó munkarészét megalapozó anyag.

A környezeti értékelés alapján a település területére vonatkozó szerkezeti és szabályozási terv az elhatározások, módosítások kijelölését és szerkezeti átrendezését célzó és biztosító terv elfogadásra javasolt.

Debrecen, 2017. 10. 13.

Lévai Béla

környezetvédelmi szakmérnök, szakértő

/Kamarai reg.: HBM MK 09-0036/